



# HÍRADÓ MORZSA

*A Dózsa György Általános Iskola diáklapja*

## Beköszöntő

Május 1. ...Anyák napja...Dózsa-vágta...Pünkösd.... A májusi hónap jeles iskolai ünnepei. Jeliz számunkra azt, hogy közeleg a már mindenki által nagyon várt nyári szünet, a nagy pihenésekkel, nyaralásokkal teli hónapok, és az év vége, amit már egész ősztől várunk. Búcsúznak pár hét múlva nyolcadikosaink, akik immáron egy másik intézményben, új barátok, barátnők társaságában folytatják tanulmányaikat. És ahogy a költőnk Ady is mondja:



Nagyon szép kis társaság volt.  
Egyik léhább, mint a másik.  
Átgondolok minden órát  
A keserű búcsúzásig...



Gondolatok ebben a pár napban még az együtt eltöltött szép időkre, élveztétek ki a perceket, hiszen ezek a pillanatok soha nem fognak még egyszer visszatérni. Mindenkinek további szép sikereket, és minden szépet és jót kívánunk az életben!

És egy kis vers búcsúzóul tőlünk, nektek nyolcadikosok:

„Töröld le könnyeidet.  
Kisírt szemedben  
mosoly legyen és derű.  
Minden nap kezdődik valami,  
valami nagyszerű,  
valami gyönyörű.”

Nagy László

# Május

az év ötödik hónapja a Gergely-naptárban, 31 napos. Nevét Maia görög istennő római alakjáról, Maia Maiestasról kapta, aki ősi termékenység istennő volt a római mitológiában. A 18. századi nyelvújítók szerint a május: *zöldönös*



# Májusi jeles napok



## Május 1.



Májusi vetélkedő leaéneveknek Svájcban feldíszített májusfával

Május hónap folyamán, sok helyütt 1-én **májusfát** állítottak a természet újjászületésének szimbólumaként. A székelyek jakabfának, hajnalfának is nevezik. A források már a XV. században is említik ezt a szép szokást, de eredete valószínűleg még régebbi, a római Florália pogány szokásából eredeztethető. Ezeknek a több napig tartó fesztiváloknak a késői utóda a majális. Eredetileg

termékenységünnep volt.

A májusfához való fát a feldíszítették szalagokkal, virágokkal, tojással, borral, és a lányos házak elé állították. Ezzel adták a falu tudtára, hogy melyik lány tetszik nekik. Néhol a házakat is felékesítették zöld lombokkal. Sok helyütt pünkösdkor "kitáncolták a fát, azaz kidöntését multságokkal, tánccal ünnepelték.



Májusfa

legények éjszaka vágta ki az erdőn, virágokkal, tojással, borral, és a lányos házak elé állították. Ezzel adták a falu tudtára, hogy melyik lány tetszik nekik. Néhol a házakat is felékesítették zöld lombokkal. Sok helyütt pünkösdkor "kitáncolták a fát, azaz kidöntését multságokkal, tánccal ünnepelték.

## Május 12-13-14.

**Pongrác, Szervác és vértanúk napja.** Időjárás ezekhez a napokhoz egyébként meleg májusi hűvösre fordul ilyenkor, fagyok. Védekezéséppen ilyenkor füstölnek. A zöldségeket, uborkát, fagyosság után



**Bonifác, ókeresztény megfigyelések kötődnek (fagyosságok).** Az időjárás általában hirtelen nem ritkák az éjszakai a gyümölcsösökben kényes egynyári paradicsomot csak a ültették el.



## Május 16.

**Nepomuki Szent János napja.** Cseh vértanú szent, akinek szobrát általában víz közelében állítják fel. A hajósok, vízimolnárak védőszentje. Baján a szent szobrát zöld ágakkal, gyertyákkal feldíszítették, hajóra vitték és vízi körmenetet tartottak a tiszteletére. Ez volt az ún. Jánoska-eresztés.

## Május 25.

**Orbán a szőlősgazdák, kádárok, kocsmárosok védőszentje.** Sajnos ezen a napon is gyakori a hideg éjszaka, ami a szőlőnek különösen ártalmas, ezért a szőlőben szobrokat emeltek neki, illetve ezen a napon a szőlőtermő vidékeken szent misét tartottak tiszteletére.



### Radnóti Miklós: Május

Szirom borzong a fán, lehull;  
 fehérő illatokkal alkonyul.  
 A hegyről hűvös éj csorog,  
 lépkednek benne lombos fasorok.  
 Megbú a fázós kis meleg,  
 vadgesztenyék gyertyái fénylenek.

"A kútkávéra süt a nap,  
 a cseppek gyöngyként hullanak,  
 himbál a vödör láncain - -  
 májusnak első napjain.

Az eltört köcsögön madár  
 kék fűvön körbe-körbe jár,  
 új hajtást hajt rozsmaring  
 májusnak első napjain..."

## ISKOLAI HÍREK

2013. május 1-je a munka ünnepe. Az iskolában szünet formájában örülhetünk ennek az időpontnak.

2013. április 22-én hétfőn a Föld napja keretében tisztította meg a községet iskolánk. Köszönet mindazoknak, akik szebbé, és élhetőbbé tették városunkat!



2013. május 6-10-ig a Magyar Sport napja alkalmából esti futást rendezett Prónai Éva néni. Köszönet azoknak, akik vele tartottak és sportoltak egy jót!



2013. május 11-én megtartásra került a mindig jó hangulatú „Dózsa-vágta” tanáraink és diákjaink jelmezes felvonulásával, versenyeivel.

Május hónapban újabb szünet. Pünkösd szünetünk: 2013. május 20-ára esik.

A hónap végén magyarból 8.-os diákjaink szóbeli vizsgát tesznek. Sok sikert, és jó felkészülést mindenkinek!

II. Dózsa-vágta: Holle anyó és csapata Robi bácsi vezetésével

Májusban a sulis rádióban a diák-önkormányzatosok fogják a zenét szolgáltatni a szünetekben. Kérjétek tőlük zenét. Kizárva a listából a durva hangvételű-, és szövegű zenék.



# Tanulmányi és sport eredmények

A makói Babel-napon angoltudásukról adtak számot diákjaink. A jó hangulatú verseny keretében csoportjaink egy óriási tortával lettek gazdagabbak, a legtöbb tanuló ugyanis tőlünk képviseltette magát a versenyen.



Veréb Csenge a megyei Simonyi helyesírási versenyen 6. helyezést ért el. **Gratulálunk neki!!!**

## Térségi szövegértő verseny

### 5-6. osztály:

**I.** Matuszka Eszter (Kiszombor)

**II.** Gilinger Tibor (Földeák)  
Felk.: Pappné Tóth Ildikó, Návay Lajos  
Ált. Isk.

**III.** Nacsa Lora (Kiszombor)

### 7-8. osztály:

**I.** Kecskeméti Adrienn (Csanádpalota)  
Felk.: Ádókné Debreczeni Ilona Dér István  
Ált. Isk.

**II.** Szűcs Attila József (Kiszombor)

**III.** Csányi Bíborka (Földeák)  
Felk.: Vízahányó Gábor Návay Lajos Ált.  
Isk.

Felkészítők és rendezők: magyartanárok



**Nagyon ügyesek voltatok!  
GRATULÁLUNK  
NEKTEK!**

A deszki népdaléneklési verseny kiemelkedő teljesítményt nyújtó diákjaink:



Varga Eszter

Gera Bazsó



## Viccek

Mórickának mondja a biosz tanár:

- Mondj egy költöző madarat!
- Fecske.
- Most egy nem költözőt!
- Döglött fecske.

Kémiaórán a tanár ezt kérdezi:

- Na, gyerekek, ha beledobom az aranygyűrűmet a savba, szerintetek feloldódik?
- Nem, tanár úr.
- Nagyon jó! És miért nem?
- Mert akkor nem tetszene beledobni...

Pistike reggel sírva ébred :

- Miért sírsz Pistike ? - kérdi az anyukája .
- Azért mert az éjszaka azt álmodtam ,

hogyan leégett az iskola .

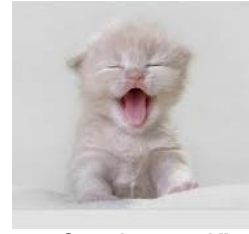
- Ugyan , ezért nem kell sírni hiszen csak álmodtad .
- Hát , ez az...

Magyar órán a tanító néni Józsikát korholja:

- Józsika, a kutyádról írt fogalmazásod szó szerint ugyanaz, mint a testvéredé.
- Igen, tanító néni, mert a kutya is ugyanaz.
- Józsika, mondj egy egyszerű mondatot!
- Fúj a szél.
- És azt tudod, milyen időben van ez a mondat?
- Viharos időben.



# Aranyköpések



Az áram alatt lévő alkatrész ugyanúgy néz ki, mint amelyik nincs áram alatt, csak más a fogása!

Megbukott Napóleon...  
- Miből?

- Mi van a huszár fején?  
- Csákány.



Magyarázd meg a fogalmat: előember!  
"Az az ember aki megy elő"

- Milyen a gyékény gyökérzete?  
- Csavargó.

Hogyan keletkeznek a barlangok?  
- A víznyelő elnyeli a vizet, és ami lerakódik, a víz kap oxigént, és lepetyeg és pár évenként növekszik, és így keletkezik a mészkő barlang.

## Rejtvény

EGYHÁZ- MEGHÍVÉ- VEZETŐ PAP	EGY- HANGÚ, UNAL- MAS	SOMÁNY LÓ KOVÁCS KISÉJE	OLASZ NŐI NÉV	ESNI NEZD AZ ESBŐ	SPANJOL DRÁMA- PÓ (AL- FONSD)
LÓ SZÁ- JABA TERZIK					
A BEKÜL- DENDŐ FŐSOR					
PÁRKAS- LAN RÉKA			L'ART POUR ... INDOMÉZ AUTÓJEL		
SZÖBLET RÖGÖS A FOCI- BAN					
MITOSZ- KUTATÓ (MERCE)					

J	É	L	D	V	Ö	L	Ó
Z	F	J	Ü	Ö	Z	L	S
N	E	M	A	E	F	E	K
A	M	M	S	O	L	Y	
K	N	E	Y	G	A	T	B
E	T	I	M	O	I	Z	Ú
L	G	E	É	H	V	S	S
L	Ö	M	G	M	E	L	A

Haladjon a bástyával mezőről mezőre a sakkban ismert lépésszabálynak megfelelően, és húzza ki azt a két sort, amely egyik költőnk Üdvözlés című verséből származik: „S oly bús szívem, hogy még megöllek. / Nem ma, ne félj, ma üdvözöllek.”

A megmaradt betűkből felülről lefele és balról jobbra haladva megtudhatja a költő nevét.

1. KÁLLAY SAUNDERS: My Baby
2. BYE ALEX: Kedvesem
3. NABIHA: Mind The Gap
4. PLASTIKHEAD feat. GÁSPÁRLACI: A szeretet él / Nobody Says
5. BRUNO MARS: Locked Out Of Heaven
6. ASAF AVIDAN + WANKELMÜT: One Day /

## Slágerlista

7. CONOR MAYNARD feat. NE-YO: Turn Around
8. RADICS GIGI: Úgy fáj / Over You
9. JUSTIN TIMBERLAKE: Mirrors
10. AVICII vs. NICKY ROMERO: I Could Be The One (Nicki)

Összeállította: Kenyeres Balázs

# Tanárinterjú

Az újságírók keresztüzében: Rónainé Török Csilla



1. Mikor kezdte tanárni a pályafutását?

- 28 évvel ezelőtt. A kiszombori iskolában tanítok, ez volt az első munkahely az életemben, és a művészeti iskolában is tanítok 13 éve.

2. Gyerekkorában volt-e kedvenc tantárgy, és ha igen, mi volt az?

- Természetesen az ének-zene, és a rajz, 6 évig jártam az iskolai ének zenekarba és emellett rajz szakkörre, és zongorázni is.

3. Volt-e példaképe?

- Nem volt tényleges példaképem. Igyekeztem a képességeim legjavát nyújtani mindenben, és így formálni saját személyiségem.

4. Hány éves most Csilla néni?

- Közeledek a 49-hez.

5. Van-e háziállata?

- Van. 2 cicám van és 4 kutyám. Nagyon szeretem az állatokat, viszont az elveim között szerepel, hogy az állatnak a helye nem a lakásban van.

6. Mit szeret csinálni a szabadidejében?

- Nagyon sok filmet nézek. Sokat olvasok, elsősorban szakmai ismeretterjesztő könyveket. Jelenleg angol nyelvet tanulok, és festek.

7. Miért lett tanárni?

- Mert szeretem a gyerekeket, és szeretném átadni az ifjúságnak azt a tudást és tapasztalatot, aminek a birtokában vagyok.

8. Ha újrakezdhetné, ugyanezt a szakmát választaná?

- Úgy gondolom, igen.

9. Mi a véleménye a mai gyerekekről?

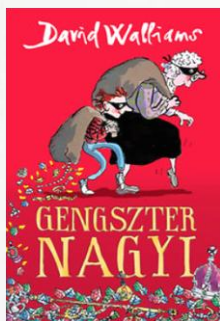
- Merészebbek manapság. Nem olyan nagy a teherbírásuk, mint az korábban volt, és nem annyira fegyelmezettek, mint az ezelőtti évfolyamok.

10. Vannak-e gyerekei?

- Van három gyermekem, már mind felnőtt.

2 fiú: Ottó, és Dániel, és egy lány: Csilla. 2 gyermekem ebből édesanyjuk nyomdokaira lépve zenei pályán tevékenykedik: Csilla zongora szakos, és Dani gitár szakos

## Könyvajánló



Egyszerre kalandos és megindító történet egy nagymamáról és az unokájáról, valamint lopott koronaékszerekről. Hősünk, a 11 éves Ben rettegve gondol a pénteken estére, amikor a nagymamájánál kell

aludnia. A nagyi ugyanis minden idők legunalmasabb nagymamájának látszik: állandóan szókirakósdit játszik és káposztalevest főz.

De van két dolog, amit Ben nem tud róla:

1. Régen hírhedt nemzetközi ékszertolvaj volt.
2. Egész életében minden idők legnagyobb ékszerrablásáról álmodozott: az angol koronaékszerek megszerzéséről.

"Egyszerűen imádom David Walliams könyvét. Pár év, és klasszikusnak fog számítani." - Sue Townsend, az Adrian Mole-könyvek szerzője  
"A 21. század Roald Dahl-ja. Minden gyereknek (és felnőttnek) el kellene olvasnia ezt a könyvet!" - Egy rajongó



2003 őszén a New York Times sikerlistáján nagy szenzációt keltve az éltre tört egy amerikai kamasz fiú fantasy regénye, amelyért azóta versengenek a világ könyvkiadói, és már készül a filmváltozata is, mégpedig részben Magyarországon,

jövő nyárra ígérik a bemutatót.

Miről szól a regény? Az árván maradt, apjáról mit sem tudó Eragont nagybátyja neveli egy eldugott faluban. A tizenöt éves fiú (éppen ennyi volt a szerző is, amikor elkezdte írni a könyvet) egy éjszaka, vadászat közben tükörsimára csiszolt, rejtélyes kék követ talál, amely utóbb sárkánytojásnak bizonyul, és egy kék sárkány kel ki belőle. Ezzel Eragon élete egy csapásra megváltozik. Mint a sárkány gazdája, a Lovasok rendjébe emelkedik. A legendás Sárkánylovások előző nemzedéke elpusztult a gonosz és rettentő

mágusi hatalommal bíró Galbatorix király elleni harcban. Most az egyszerű falusi sihederre hárul a feladat, hogy megszabadítsa országát a kegyetlen zsarnokságtól. Segítője Saphira, a nőnemű sárkány, akivel gondolatátvitel útján kommunikál, és Brom, a rejtélyes öregember, a múlt titkainak tudója, aki a varázsláshoz is ért. Hosszú út áll előtte, tele izgalommal és felfedezésekkel - egy olyan világban, amelyet Tolkien könyveiből ismerhetünk, de amely friss életre támad, új vonásokkal gyarapodik, és egy szeretni való fiatal hőssel ajándékoz meg bennünket a kitűnő kamasz, Christopher Paolini könyvében.

Christopher Paolini, a tudományos-fantasztikus és fantasykönyvek szerelmese nem járt iskolába, a szülei oktatták odahaza, a Montana állambeli Paradise Valleyben, a Yellowstone folyó partján. Tizenöt éves korában eltökélte, hogy ír egy olyan könyvet, amelyet szívesen olvasna maga is. Szüleinek van egy kis könyvkiadójuk, az elkészült regény itt jelent meg 2002-ben, de a következő évben már az egyik legnagyobb amerikai kiadó, a Knopf adta ki, mégpedig akkora sikerrel, hogy a bestsellerlistán tartósan megelőzött három Harry Potter-sorozat négy kötetéből. "Le a kalappal az ifjú mester, Paolini előtt!"

Elérhetőségük: [www.egigerokonyvek.hu](http://www.egigerokonyvek.hu) (könyvvásárlásnál ne felejtsetd el bejelölni iskoládat!)

## A MÁJUSI CSEREBOGÁR



A cserebogár lárvája, a 4-5 centiméteresre is megnövő pajor piszkosfehér színű, hátsó része felé sötétedik és vastagszik, lábai a test elején, a barna fej közelében vannak. Erős rágói vannak.

A májusi cserebogár teljes átalakulással fejlődik. Az imágók április-májusban jelennek meg tömegesen, levelekkel (friss hajtásokkal) táplálkoznak, és alig 5-7 hétig élnek. Elsődleges szerepük a párosodás, amelyre általában az első-második hétben sor kerül. A nőtény 10-20 centiméteres mélységben egyesével helyezi el 60-80 petéjét a föld felszíne alatt.

A pajornak nevezett lárvák 4-6 héten belül kelnek ki, és egyetlen feladatuk a táplálkozás. Erős szájszervükkel különféle növények gyökereit fogyasztják, amivel komoly mezőgazdasági kárt tudnak okozni. A pajorok 3, hidegebb vidékeken 4 év után ősszel bebábozódnak, és mintegy 6 hét múlva bújjik ki a kifejlett cserebogár. A már kifejlett állatok a föld alatt telelnek át 0,2-1 méteres

**Diákszáj**  
Diákszáj



mélységben, majd tavasszal kiássák magukat a felszínre, újrakezdve a szaporodási ciklust. Egy nagyobb, 30 éves ciklus is létezik, amikor különösen nagy számban jelennek meg a cserebogarak. Az óriási étvágyú cserebogár mind pajorként, mind kifejlett állapotában problémát jelent a mező- és erdőgazdaságok számára. 1911-ben egy alkalommal több, mint 20 millió példányt gyűjtöttek össze 18 km<sup>2</sup>-nyi erdőségben. A faj irtásáról a középkor óta vannak feljegyzések, sőt, cserebogárra írt receptek is fennmaradtak.

A szezonjuk alatt érdemes esti vagy kora reggeli napszakba lerázni őket a fákról, ilyenkor ugyanis megvannak dermedve, nem kapaszkodnak jól a fába, illetve még röpképtelenek.

Az imágók tömeges megjelenésükkor mind a vad, mind a háziállatok számára kiváló táplálékul szolgálnak, és ha tehetik, a madarak a pajorokat is elfogyasztják. A 20. században a rovarirtó szerek erősen megritkították a faj létszámát, de a vegyszerhasználat korlátozása miatt az egyedszám ismét emelkedőben van. Ez a klímaváltozással is összefügghet.

Gyűjtötte és a cikket írta: Tóth Boglárka



## Tad Jones csodálatos kalandja

színes, magyarul beszélő, spanyol animációs film, 90 perc, 2012

Egy szerencsés zúzavarnak köszönhetően Tadre, a mindig álmodozó kőművesre esik a választás: őt küldik egy perui felfedezőútra. Tad mindig is arra vágyott, hogy egy híres, kalandozó régész legyen. Ennek ellenére napjai az erről szóló álmodozással telnek az ipari daruk és a cement között az építkezésen, ahol dolgozik. Álmainak beteljesülésére most mégis lehetősége nyílik, mikor egy neves régész barátja megmutat neki egy rejtélyes kőtáblát, amely egészen Paititi elveszett inka városának legendás kincseskamrájába vezet. Az indulás előtt egy szerencsétlen baleset következtében Tadnek kell beugrania régész barátja helyett. Alighogy megérkezik Peruba, értesül róla, hogy az Odysseus, a kincsvadászok hírhedt csoportja is Paititibe tart és bármire képesek, hogy megtalálják az elveszett kincseket. Tad nekivág élete legnagyobb kalandjának, mely számtalan veszélyt rejt, hogy megmentse ellensége karmai elől a várost és kincstárát. Útján végig kíséri Sarah, a bátor es mindenre elszánt régészlány, Belzoni, a néma, ámde annál viccesebb papagáj, Freddy, a különös helyi túravezető, valamint Tad elválaszthatatlan hű társa, Jeff, a kutya.



## GRU



színes, magyarul beszélő, amerikai animációs film, 95 perc, 2010

szinkronhang: Scherer Péter (Gru magyar hangja), Csifó Dorina (Margo magyar hangja), Koller Virág (Agnes magyar hangja), Károlyi Lili (Edit magyar hangja)

Az idilli kertvárosi miliőben, a fehér léckerítéses, rózsabokrokkal szegélyezett otthonok között áll egy fekete ház kiszáradt kerttel. A szomszédoknak sejtelmük sincs arról, hogy a ház alatt hatalmas, titkos bűvöhely terül el. Fáradhatatlan, apró szolgálóinak hadától körülvéve itt tervezi Gru a világtörténelem legnagyobb rablását. El fogja lopni a Holdat. (Igen, a Holdat!)

Gru örömet leli mindenben, ami gonosz. Arzenáljában van zsugorsugár, fagyasztósugár, valamint földi és légi harci járművek, és leigáz mindenkit, aki az útjába áll. Míg nem egy nap szembe találja magát három árva kislány elképesztő akaraterével, akik olyasmit látnak benne, amit eddig senki más: a potenciális apukát.

A világ egyik legnagyobb gonosztevője most összeakad élete legnagyobb kihívásával:

három kislánnyal, akiknek neve Margo, Edith és Agnes.

Elérhetőség: Belvárosi Mozi

e-mail cím: [www.belvarosimozi.hu](http://www.belvarosimozi.hu)

**Országos Rajzfilmünnep kedvezményes jegy: 500,-Ft**



# Színházi műsor



## Boldogtalanok

dráma

Írta: Füst Milán

Füst Milán (1888-1967) Kossuth-díjas író, költő, drámaíró. A magyar szabadvers megteremtője. Legnagyobb prózai alkotása a Feleségem története, amelyet franciaországi megjelenése után 1965-ben Nobel-díjra is jelöltek. Legismertebb drámája az újsághír alapján született Boldogtalanok.

„Hogy írtam én a Boldogtalanokat? 1913-ban egy öt- vagy hatsoros hír jelent meg Az Est című lapban „Két leány egy legény” címmel. {...} Mikor ezt elolvastam, arra gondoltam, hogy íme, milyen kitűnő drámai anyag ez. {...} Egy siket asszonnyal kezdtem, a nyomdász



anyjával... – de mit is részletezzem? El kell olvasni a drámát, akkor majd kiderül, hogy mit csináltam ebből a hat sorból.”

Füst Milán

Vilmos élettársa, Róza, házukba fogadja Vilmát, Vilmos szeretőjét, csak hogy megtarthassa a férfit. Vilmos anyja is a fiától szeretne oltalmat kapni, mert lánya, akinél eddig lakott, verte. Apránként kiderül, hogy az asszony miatt siklott ki gyerekei élete, és azért bocsátják el mindenhol, mert lop. Mikor fia szembesíti hazugságaival, öngyilkos lesz. Vilmos mindkét szeretője terhes, ő mégis egyre többet van távol otthonról. Közben meghal Róza első gyermeke.

A szomszéd hentes akár Rózáat, akár Vilmát feleségül venné, a két nő azonban képtelen elszakadni Vilmostól. Róza arra akarja rávenni Vilmát, hogy löje le Vilmost. A lány azonban magával végez.  
„– Nem volt mellettem senki, mióta az eszemet tudom... csupa állat.  
– Hát állatok vagyunk... (...) Nincs csúnyább állat, mint az ember.”  
(Boldogtalanok)

2013. május 25., szombat 15.00

2013. május 26., vasárnap 19.00

## A hónap képe

